

Sara Peilot
010-224 52 05

Bli medlem i Vänerns vattenvårdsförbund

Vänerns vattenvårdsförbund är en ideell förening som bildades den 29 augusti 1997. Innan nuvarande vattenvårdsförbund bildades fanns Åtgärdsgrupp Vänern (1992–1997) och det fanns faktiskt ett vattenvårdsförbund tidigare på 1960–70-talet, men det lades ner 1976. I dag (hösten 2025) har förbundet 71 medlemmar, varav 33 är stödjande, [Medlemmar - Vänerns vattenvårdsförbund](#).

Vänerns vattenvårdsförbund ska verka för en vattenkvalitet som ger långsiktigt ekologiskt hållbara och variationsrika livsmiljöer i och vid Vänern. Verksamheten kan delas in i tre delar:

- Miljöövervakning i Vänern.
- Information om Vänern till våra medlemmar och allmänheten.
- Kunskapsupbyggnad, samverkan och åtgärdsarbete.

Vattenvårdsförbundet ska verka för att Vänerns naturliga miljöförhållanden bevaras genom att:

- Fungera som ett forum för miljöfrågor för Vänern och för information om Vänern.
- Genomföra undersökningar av Vänern.
- Sammanställa och utvärdera resultaten från miljöövervakningen.
- Formulera miljömål och föreslå åtgärder där det behövs. Vid behov initiera ytterligare undersökningar. Initiera projekt som ökar kunskapen om Vänern.
- Informera om Vänerns miljötilstånd och aktuella miljöfrågor.
- Ta fram lättillgänglig information om Vänern.
- Samverka med andra organisationer för att utbyta erfarenheter och effektivisera arbetet.

Bland våra medlemmar och stödjande medlemmar finns alla 13 kommuner runt Vänern, industrier och andra företag med direktutsläpp och diffusa utsläpp till Vänern, organisationer inom sjöfart och vattenkraft, regionerna, intresseorganisationer för fiske, jordbruk, skogsbruk och fritidsbåtar, naturskyddsföreningar, andra vattenvårdsförbund och vattenförbund vid Vänern samt några övriga aktörer. Länsstyrelserna kring Vänern, Havs- och vattenmyndigheten och Sötvattenslaboratoriet vid SLU deltar också i arbetet.

Aktuella miljöfrågor då och nu

Flera av de miljöfrågor som var aktuella när vattenvårdsförbundet bildas är fortsatt aktuella för Vänern. Exempelvis hotet mot den biologiska mångfalden och miljögifter. Vid bildandet var det fokus på förhöjda kvävehalter i sjön och övergödning i Vänerns grunda vikar samt igenväxningen av skärgårdar och grundområden. Miljögifter var också en het fråga och det var framför allt kvicksilver och dioxin som behövde övervakas. I dag är det nya organiska miljögifter som är aktuella, exempelvis industriellt framställda kemikalier som går under samlingsnamnet PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser). Igenväxningen av Vänerns stränder och skär är fortsatt ett problem som har ökat. Kvävehalterna har visserligen minskat, men ligger på en fortsatt hög nivå och flera av Vänerns grunda vikar har fortsatt

Postadress Vänerkansliet Länsstyrelsen Hamngatan 1 542 30 Mariestad	Besöksadress Hamngatan 1	Bankgiro 5203-8627	Momsreg. nr SE873202429701	E-post Sara.peilot@lansstyrelsen.se
	Telefonnummer 010-224 52 05	Postgiro 619 85 46-1	Organisations nr 873202-4297 Godkänd för F-skatt	Webbplats www.vanern.se

övergödningssproblem. Risker med invasiva främmande arter var inte en fråga för 30 år sedan, vilket det är idag. Både igenväxning och risker med etablering av invasiva främmande arter är ett hot mot den biologiska mångfalden i Vänern.

Genom vattenvårdsförbundets arbete med vattenvårdsplanens del mål och åtgärder jobbar vi med aktuella miljöfrågor i Vänern ([Vattenvårdsplan - Vänerns vattenvårdsförbund](#)). Under åtta år (2022-2029) ska vattenvårdsförbundet tillsammans med medlemmarna fokusera arbetet på hållbar utveckling och biologisk mångfald i och vid Vänern. Detta uppdelat på fyra fokusområden som alla berör varandra på ett eller annat sätt:

- Främmande arter
- Vattennivåer och biologisk mångfald
- Vattenkvalitet och närområden
- Miljögifter

Valet av fokusområden har vi arbetat fram tillsammans med medlemmarna. Fokusområdena för Vänern är ett arbetssätt för att bidra till att nå tre av de globala målen i Agenda 2030. Kärnan i arbetet är just att arbeta för biologisk mångfald och hållbar utveckling i ett förändrat klimat.

Bli medlem

Att vara medlem i Vänerns vattenvårdsförbund är ett bra sätt att stödja förbundets verksamhet. Medlemmar kan vara kommuner, regioner, företag, myndigheter, intresseorganisationer och andra intresserade. Som medlem är du med och bidrar till miljöövervakningen i Vänern. Resultaten från utsjöstationerna i Vänern utgör referens till din verksamhet. Genom att samordna sig inom miljöövervakningen i Vänern får vi en kvalitetssäkrad miljöövervakning och den blir betydligt mer kostnadseffektivt än om varje enskild aktör ska ombesörja provtagning, analys och rapportering av referensstationer.

Miljöövervakningen i Vänerns tre utsjöstationer (*Tärnan, Megrundet och Dagskärsgrund* [Miljödata MVM - Search](#)) har pågått kontinuerligt sedan 1973. Över 50 års miljöövervakning har gjort att vi fått tillgång till mängder av värdefulla analysdata av vattenkemi och biologi, vilka är nödvändiga för att studera Vänerns kvalitet. Detta är också värdefullt både ur ett nationellt och internationellt perspektiv. De undersökningarna som genomförs i Vänerns vattenvårdsförbunds regi ingår i den nationella miljöövervakningen. Det finns också undersökningar som exempelvis ingår i industriernas eller avloppsreningsverkens egenkontroll av sin verksamhet och miljöpåverkan (så kallad recipientkontroll). Samordning sker mellan dessa undersökningar och vattenvårdsförbundets.

Från Naturvårdsverkets webbplats, [Egenkontroll för verksamhetsutövare](#):

”Som verksamhetsutövare har du ett krav om egenkontroll. Är din verksamhet tillstånds- eller anmälningspliktig omfattas den förutom av miljöbalken också av Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll (FVE) samt av Naturvårdsverkets föreskrifter NFS (2021:6) om genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter.”

Nya medlemmar antas vid en föreningsstämma på förslag av styrelsen. Styrelsen kan dock interimistiskt anta medlemmar under löpande verksamhetsår.

Det här får du som medlem

Som medlem får du:

- Samordnad miljöövervakning i Vänern.
- Senaste nytt om Vänerns miljö och natur.
- Rapporter och övrig information från förbundet.
- Inbjudan för att delta på årsmötet, Vänerdagen och liknande evenemang.
- Möjlighet att ta upp miljöfrågor inom förbundet och på så vis kunna påverka Vänerns miljö.

- Information om vad som är på gång i landet och EU inom miljöområdet.
- Kunskapshöjande aktiviteter och kunskapsutbyte med övriga medlemmar.
- Din organisation omnämns på vattenvårdsförbundets webb: [Medlemmar - Vänerns vattenvårdsförbund](#)
- Varje medlem äger en röst vid föreningsstämman.

Vid årsmöten eller styrelsemöten har medlemmar möjlighet att visa upp och informera om sin verksamhet genom exempelvis studiebesök. Ett uppskattat inslag som ger ett bra kunskapsutbytet.

Stödjande medlem

Inom Vänerns vattenvårdsförbund finns också formen stödjande medlem. En stödjande medlem betalar bara medlemsavgift och får därmed tillgång till rapporter Vänerns vattenvårdsförbund ger ut. Vid föreningsstämman har en stödjande medlem närvarorätt och yttranderätt, men inte rösträtt.

Kostnad

Medlemmar i Vänerns vattenvårdsförbund betalar en medlemsavgift och en undersökningsavgift alternativt en etableringsavgift. Medlemsavgiften är för närvarande 800 kr och betalas av alla medlemmar. En undersökningsavgift betalas också av medlemmar med rösträtt. Stödjande medlemmar betalar enbart medlemsavgift.

Medlemsavgift

Alla medlemmar och stödjande medlemmar betalar en medlemsavgift som ligger på en fast kostnad av 800 kr.

Undersökningsavgift

Alla medlemmar betalar också en undersökningsavgift. Undersökningsavgiften justeras årligen med konsultprisindex K21 med oktober som basmånad från och med verksamhetsåret 2025.

Storleken på undersökningsavgiften beror på:

- hur stora utsläpp medlemmen har till Vänern,
- hur stor påverkan medlemmen har på Vänern,
- i hur stor utsträckning medlemmen nyttjar Vänern.

Etableringsavgift

Vid nyetableringar och verksamheter som inte har kommit upp i produktion så kan en etableringsavgiften tas ut i stället för en undersökningsavgift. Etableringsavgiften ligger på 10 procent av undersökningsavgiften för en jämförbar verksamhet bland medlemmarna i Vänerns vattenvårdsförbund.

Bli medlem eller stödjande medlem

Vill du bli medlem i Vänerns vattenvårdsförbund?

Kontakta Vänerkansliet:

sara.peilot@lansstyrelsen.se eller 010-224 52 05

